

BILAGA 3

SKÖTSELPLAN

1. Syfte med säkerställande och skötsel

- * Bevara och utveckla hasselrik ekskog och blandlövskog med den dynamik, funktion, struktur, fauna och flora som hör till dessa biotoper. Till exempel ska ek-avenbokskog (9160) och ädellövskog (9020) bevaras och utvecklas inom reservatet.
- * Bevara och utveckla kärr och ängs- och betesmiljöer, däribland kalkgräsmarker (6210), fuktängar (6410) och kalkkärr och rikkärr (7210 och 7230), med anknuten flora och fauna som återfinns i området.
- * Återskapa slåtterängar (6510) med därtill knuten flora och fauna.
- * Bevara hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur- och växtarter knutna till de typer av lövskog, kärr, betesmarker och ängar som förekommer i området så att dessa kan leva kvar och helst öka i utbredning och antal. I skogsmiljöerna är svampfloran av särskild betydelse, medan fjärilar och kärlväxter är särskilt intressanta i betesmarker, ängar och kärr.
- * Bereda fortsatt möjlighet till friluftsliv i området, och även utveckla denna i området kring Lenstad fornborg.

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Lenstad naturreservat omfattar marker som historiskt sett varit en del av både inägor och utmarker till byarna Lenstad, Kåtorp och Tävelsrums, alla belägna i Torslunda socken. Byarna omnämns första gången under medeltiden som *Ledyngsta* 1539, *Koddetorp* 1539 och *Tæflisrume* 1375. Namnformerna tyder dock på att de kan vara betydligt äldre än så. Namnändelsen *-stad* anses betyda "tomt" eller "plats för hus", ändelsen *-torp* anses betyda "plats för utflyttad gård" och ändelsen *-rum* anses betyda "öppen plats", och kan tolkas som att området här var mer öppet än i kringliggande skogsbygder. Alla namnen anses vara äldre än medeltid, vilket betyder att markerna inom reservatet troligtvis har varit brukade under mer än 1000 år.

Trots att alla byarna låg inom samma socken hörde Lenstad då till Möckleby härad och de övriga byarna till Algutsrums härad. Den gamla häradsgränsen

2007-12-18

511-2143-03

passerar därför genom reservatet och markeras ännu av en stenmur. Byarna finns omnämnda på kartor från 1600- och 1700-talen där de marker som omfattas av reservatet främst anges vara brukade som ängs- eller betesmarker. Stora delar av dessa marker anges dock som svårbrukade sankmarker. Enligt äldre kartor var därför de odlade markerna huvudsakligen små åkerlotter på de torrare områdena nära bytomterna. Från 1700-talet och framåt börjar man dock alltmer odla upp de mer fuktiga ängsmarkerna. Den största nyodlingen tog dock fart först vid slutet av 1800-talet när man i större skala började dika ut de gamla sankmarkerna. Dessa mossodlingar som man då bröt upp kom i många fall enbart att brukas under en ganska begränsad tid. Ännu på 1940-talet var dock flera utdikade områden uppodlade, bland annat Tävelsrums mossen i reservatets nordöstra del. Sedan dess har de flesta av de utdikade odlingsytorna upphört att brukas eller övergått till att hävdas som betesmarker. Ett minskat odlande och en mindre beteshävd har inneburit att landskapet inom reservatet är mindre öppet idag än det var under 1940-talet.

Relativt stora delar av reservatet betas idag, inte minst på Kåtorp och Tävelsrums marker. Beteshävden här har ökat något på senare år.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom reservatet finns stora områden som ursprungligen varit naturligt fuktiga och därmed varit mindre lämpade för bosättning eller odling. Av denna anledning har man därför bara hittat sparsamt med fornlämningar från förhistorisk tid i området. Det stora undantaget är dock Lenstad fornborg (RAÄ nr 9) som troligtvis är anlagd på en utifrån försvarssynpunkt gynnsam plats omgiven av dessa svårgenomträngliga kärrmarker. Det är en närmast rund borganläggning med 90 m i diameter som begränsas av stenvallar. På senare tid har dock vallarna byggts på med odlingssten. Öster om och i nära anslutning till borgen finns ytterligare ett antal röjningsrösen (RAÄ nr 10) och dessutom ett lite större område med rösen norr om borgen (RAÄ nr 7). I reservatets västra kant finns delar av ett stensträngssystem (RAÄ nr 6) som även fortsätter utanför området. Dessutom finns en c:a 50 m lång och 3 m bred vägbank i mer sumpiga delar i reservatets norra del.

Den markerade vandringsleden som finns i reservatets västra del följer den gamla slingrande kyrkvägen mellan Lenstad och Torslunda kyrka. Dessutom passerar den gamla banvallen som hört till södra Ölands smalspåriga järnväg genom reservatet i den sydvästra delen.

Reservatet berörs i söder av norra delen av kulturmiljövårdens riksintresseområde nr 11 Kalkstad-Lenstad. Detta omfattar det ålderdomliga kulturlandskap som

2007-12-18

511-2143-03

finns mellan mittlandsskogen och Stora Alvaret. Det utmärkande för detta riksintresseområde är den rikedom av spår som här finns efter ett kontinuerligt brukande av markerna från förhistorisk tid fram till nutid.

Att stora delar av området hävdats genom slätter- eller bete under mycket lång tid är fortfarande tydligt på många håll. Denna kontinuerliga hävd har starkt bidragit till att utveckla den biologiska mångfald som nu finns här. Den tidigare mer omfattande hävden av området innebar även att landskapet var mer öppet, vilket flera spärrgreniga träd inom området ännu vittnar om. Områdets artrika flora och vidgreniga lövträd har därför inte bara höga biologiska värden utan har även betydande kulturhistoriska värden, i och med att de berättar om den historiska markanvändningen och hur den bidragit till de höga naturvärden som nu finns i reservatet.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Karaktären av mosaikmark, som är så typisk för Mittlandsskogen blir än tydligare när man ser till vegetationens sammansättning. Inom det tilltänkta reservatet finns rikkärr med påtagligt mycket kärrknipprot eller andra orkidéer. Här finns ett stort spektra av kärr-, ängs- och betesmiljöer, från ständigt fuktiga, starr och agdominerade kärr till rika ängsmiljöer med orkidéer, vädsklint och blodnäva. Även i igenväxningsmiljöer finns hela spektrat, där inte minst fjärilar kan gynnas.

Området innehåller även ett antal viktiga lokaler för vädsklintfjäril (tidigare ärenprinsnätfjäril). Denna är upptagen i EUs artdirektiv, och har ett av sina starkaste fästen i Mittlandsskogens våtmarker och igenväxande odlingsmarker. Det är också den som gett upphov till Natura 2000-område som återfinns inom reservatets gränser. I dessa miljöer åtföljs den också i området av en mängd andra hotade fjärilsarter. Totalt har uppemot 60 rödlistade fjärilsarter återfunnits i området, vilket torde sakna motstycke i ett nationellt perspektiv.

Skogarna hyser de flesta ädellövträdsarterna i olika utvecklingsstadier, allt ifrån ungskog till områden med rikligt med död ved och hålträd. Inte minst lind återfinns i ovanligt riklig omfattning, men även ek, ask, skogsalm, lönn och nålenstaka lundalm. Det finns också stora hasseldominerade områden, vilket tillsammans med de mer spärrgreniga äldre lövträden, särskilt ek, indikerar tidigare hävd. Många av de hotade arterna som återfunnits i området är också hävdberoende. Dock finns även t.ex. violfingersvamp som är beroende av ett slutet bestånd med jämn luftfuktighet för sin överlevnad.

Även triviala lövträd har en viktig roll att spela. Inte minst hyser reservatet stora områden av björksumpskog, med högstubbar av björk som i sig är hela biotoper. Även asp och al återfinns i livskraftiga bestånd här och var, liksom enstaka oxlar. I underbeståndet finns gott om hagtorn, rosor, slån, try, tibast, och hassel.

2.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Området är flackt och fuktigt, och ett antal diken har därför tagits upp i området. Berggrunden består av kalksten från Ordovicium. Centralt i området återfinns sedimentmark av grovmo, sand och grus, ofta med ett tunt ytlager av torv. Detta omges av lerig till sandig-moig moränmark samt ett antal våtmarker. Längst i sydöst finns enligt jordartskartan ett litet område med tunt jordtäckte.

Det är den kalkrika och grunda berggrunden som tillsammans med kustklimatet och markanvändningshistoriken gjort att Mittlandsskogen fortfarande domineras av de ädellövskogar som täckte södra delen av vårt land under värmeperioden.

2.3.4 Bevarandevärden för friluftslivet

Området genomkorsas av en cykelled/vandringsled, "Mörbylångaleden", som också är skogsbilväg mellan Kåtorp och Lenstad. Därmed blir det en naturlig anhalt för besökare som cyklar eller vandrar genom Mittlandsskogen.

Området innefattar Lenstads fornborg, samt även ytterligare fornlämningar. Fornborgen är idag överväxt med buskar och unga träd och därmed svår att se.

2007-12-18

511-2143-03

3. Generella råd och riktlinjer

I lövskogar har en viss störning på det enskilda trädplanet alltid förekommit (betande djur, stormfällda träd, vedhuggning etc.). Detsamma gäller betesmarker, ängar och våtmarker där olika igenväxningsstadier är viktiga för olika organismer. Ovanstående störningsfaktorer är alltså eftersträvarsvärda även här.

För att skydda mångfalden i området är det viktigt att inte heller i framtiden ha en och samma skötsel i hela området. Detta uppnås genom fortsatt vedhuggning, då enligt särskilda avtal om husbehovsved i delar av reservatet, frihuggning av vissa vidkroniga ekar, röjning av vissa av de öppna markerna m.m. På det sättet finns delar kvar med tätare bestånd medan andra delar släpper ner mer ljus till busk- och markskikt i en kontinuerlig mosaik.

Avverkning för uttag av virke för markägarens husbehov får, om sådan överenskommelse träffats, ske i form av plockhuggning av enstaka spridda träd. Den årliga avverkningen inom berörda fastighetsdelar får högst uppgå till den årliga tillväxten och kubikmeter enligt intrångsavtal. Lövträd som är grövre än 20 cm i brösthöjd bör normalt ej avverkas. Enstaka, grövre träd kan dock avverkas efter samråd med naturvårdsförvaltaren. Vid utsyning prioriteras uttag av barrträd, ask och björk. Döda och döende träd, vindfällen och lågor sparas alltid om de som levande varit mer än 20 cm i brösthöjd. Utsyning av träd som skall avverkas anmäles till Länsstyrelsen minst sex veckor före planerad avverkning.

Gran får avverkas utan särskild utsyning. Ung gran och granföryngring ska röjas bort så att granen utrotas ur reservatet. Naturvårdsförvaltaren äger rätt att röja undan sådan föryngring utan särskild kontakt med markägaren (vilket f.ö. gäller även andra åtgärder enligt fastställd skötselplan).

Vid skötselåtgärder ska värdefulla element för faunan och floran sparas så som grova träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfälla eller lågor. Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, t.ex. avverkning och uttransport av virke, ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att markskador inte uppkommer. Skötselåtgärder utförs av, eller på uppdrag av Naturvårdsförvaltningen om inget annat anges. Det gäller även skötsel av fornlämningar.

Träd som fallit eller hotar falla ned över stängsel, väg, betes-, slåtter- eller åkermark får fällas och flyttas in i reservatet. Om så krävs för att de ska kunna flyttas får de kapas i minst 3m långa stycken. Röjning av befintliga vägar och ledningsgator får ske i alla skötselområden som berörs. Om avverkning av träd som är värdefulla för faunan och floran blir aktuell i anslutning till ledningsgator bör trädet i första hand dödas genom ringbarkning eller toppkapning. Samråd ska ske med Naturvårdsförvaltaren. För två av de vägar som går genom reservatet finns särskilda skötselområden. Även övriga körvägar får underhållas i samråd med naturvårdsförvaltningen.

2007-12-18

511-2143-03

Det är bra för fornlämningar om de röjs fria från träd och buskar, dels för att göra dem synliga men också för att de tar skada av vegetationen. Eftersom fasta fornlämningar skyddas av Kulturminneslagen (2 kap) är det dock förbjudet att ta bort, gräva ut, täcka över eller på andra sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Därför måste man också vara extra försiktig när man röjer i och omkring en fornlämning. Om maskiner används vid röjning är det viktigt att tänka på att köra när det är torrt eller fruset och att inte köra på eller i anslutning till fornlämningen. Buskar och träd ska aldrig dras upp med rötterna i eller intill en fornlämning. Stubbarna görs dock så låga som möjligt. Ris och annat avfall fraktas utanför fornlämningsområdet för eldning. Vill man elda inom fornlämningsområdet ska det ske på plåtar eller dylikt, för att undvika skador. Är man osäker på hur man ska gå tillväga för att vårda och röja en fornlämning eller fornlämningsområde, kontaktas Länsstyrelsens för rådgivning.

Fornlämningar och kulturlämningar utgör ett viktigt arv från våra förfäder. De har en viktig funktion för såväl allmänhet som arkeologer, eftersom de utgör ett slags bibliotek om hur man levde tidigare. De skadas på sikt av träd och deras rotsystem. Även utanför skötselområdet kring fornborgen, som ju ska skötas särskilt, får fornlämningar och särskilt värdefulla kulturlämningar frihuggas i den mån som krävs för att undvika att de skadas. Ett lämpligt sätt är att styra husbehovsavverkning till fornlämningar och vissa kulturlämningar.

Bete kan vara av intresse inom hela reservatsområdet om det sker på ett sätt som inte påverkar de kända naturvärdena negativt. Dock finns vissa områden utpekade där det är särskilt angeläget att få till en luckigare struktur med hjälp av bete. Vidare finns det stora områden som betas redan idag, till stora delar med miljöersättning. Det är naturligtvis viktigt att bibehålla detta bete. I områden med mycket orkidéer eller andra känsliga arter är ett sent bete, efter att de fröat av sig lämpligt. Generellt sett bör alltid sent bete föredras, och ett inte för alltför intensivt sådant. Varannårsbete eller sen slåtter kan också övervägas.

Avmaskningsmedel som används på betesdjur innehållande ivermektin har negativa sidoeffekter på den spillningslevande faunan. Ivermektinbaserade preparat har bland annat visat sig hämmande för larvutvecklingen och kan ge försämrad reproduktionsförmåga hos nykläckta individer av spillningslevande bladhorningar. Bladhorningar är en familj av skalbaggar, varav 64 arter spillningslevande bladhorningar finns beskrivna från Sverige, 46 av dessa är rödlistade. Med hänsyn till den spillningslevande faunan är det tillståndspliktigt att använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid direkt veterinär rekommendation, se föreskrift under A i beslutet.

Inom och kring reservatet finns ett antal bevattningsdammar med tillhörande diken och rör. Reservatsbeslutet är inte till för att förhindra eller försvåra sådan

2007-12-18

511-2143-03

användning. Rensning av dammar och diken i reservatet får ske. Även röjning längs rörledningar tillåts i normalfallet. Samråd ska ske med Länsstyrelsen.

4. Åtgärder i skötselområden

4.1 Allmän beskrivning:

4.1.1 Beskrivning av områdets skogsområden

Området domineras av lövblandskog av olika komposition. Intressant är att lind av och till bildar rena bestånd. Därutöver återfinns merparten av sveriges såväl ädla som triviala lövträd: ek, ask, lönn, skogsalm, glas- och vårtbjörk, asp (ofta gruppställd), klibbal, lundalm, vildapel och oxel.

Mycket av skogen har lundkaraktär, framför allt inom delområde 1a-d. På många håll hittar man dock också spärrgreniga träd vilket tyder på att dessa vuxit upp i ett mer luckbetonat landskap (gäller bl.a. hela områdena 2a, 2h samt 3-4). Överallt i området finns även idag luckor av såväl brukad åker som våtmarker och igenväxande äldre åkrar och betesmarker. Många av dessa har skiljts ut som särskilda skötselområden.

I fuktigare partier är oftast björken det vanligaste trädslaget. Ofta är den beståndsangivande, och många stående döda eller döende björkar torde hysa höga naturvärden i de här områdena. Här och var har den också sällskap av klibbal, ask och ek. Markfloran liknar den på våtmarkerna beskrivna nedan.

Hasseln har en framskjuten position i underbeståndet här liksom i hela reservatet. Där skogen avverkats i sen tid (inte minst inom område 4a) växer ofta hasseln i rena snår, ofta nästan helt utan fältskikt. På övergivna åkrar blir det istället ofta slånet som får överhanden. I övrigt återfinns främst hagtorn, rosor, skogstry, kornell, hägg, tibast, olvon, vide, vinbär, hallon, björnbär och murgröna i buskbeståndet.

Markfloran är variabel. Här finns gräs såsom bergslok, lundgröe, lundelm, tuvtåtel och piprör men också liljekonvalj, skogsbingel, strätta, nässelklocka, blåklocka, tandrot, vitmåra, skogsklöver, vitsippa, blåsippa, humleblomster, ängskovall, ormbär, viol, smultron, gullviva, skogsknipprot och dessutom återfinns även i skogen exemplar av de arter som beskrivs nedan i allt ifrån fuktäng till gamla åker- och ängslyckor.

De kryptogamer och fågelarter som återfinns på rödlistan (se bilaga 5) eller som signalerar höga naturvärden, och som återfunnits inom reservatet är koncentrerade till område 1a-c och 2a. Dessa områden är därför särskilt värdefulla för dessa artgrupper. Arterna finns angivna i bilaga 5. De har varierande krav som vidare

2007-12-18

511-2143-03

understryker behovet av varierad skötsel. Gaffelriska, brunluddig roting, kremlavaxskivling, luktvaxskivling m.fl. behöver skogsmark med ek och hassel, som är betad och lite luckig. Gulfotshätta m.fl. behöver död lövved av olika slag och i olika nedbrytningsstadier, medan grå kantarell och violfingersvamp behöver mer stabil och lundliknande ädellövskog. Lindbestånden har sin egen specialist i den olivbruna spindlingen som är starkt kopplad till just linden.

Avvikelser på delområdesnivå beskrivs i kapitel 4.2.

4.1.2. Beskrivning av områdets äng- och betesmarker

För äng- och betesmarken är området också av mycket stor betydelse, och dessa är därför också utpekade som Natura 2000-område. De idag obrukade områdena på Lenstadsskiftena (6a-b) visar på en stor spännvidd av arter beroende av fukthalt och skuggning. Den indelning som gjorts av ängsmarkstyperna inför beslutet varierar med all säkerhet från säsong till säsong och från år till år, beroende just av detta. Att den ändå beskrivits någorlunda detaljerat i kartan beror en önskan att visa just på mångfalden av habitattyper.

Av särskild betydelse är Tävelrumsmossen (skötselområde 6a-b samt 10a-c) där man hittar arter allt ifrån blodnäva, ängsskallra, korskovall, kungsmynta, nattviol, backklöver, backlök, midsommarblomster, rödklöver, timotej, röllika, teveronika, luddhavre, gulluzern, bergsyra, St pers nycklar, daggkåpa, gullviva, vänderot, johannesört, darrgräs och ängsgröe vidare mot allt mer fukttåliga gulmåra, krissla, vitmåra, vårbrodd, ängshavre, ängsvädd, åkervädd, starrarter, älvväxing, humleblomster, rödklint, brännässla, ängsnycklar, strätta, gåsört, graminoider och slutligen hirsstarr, topplösa, vasstarr, kråkvicker, revsmörblomma, berg-/grenrör och svärdsilja. Särskilt i de fuktigare områdena kan nån art helt dominera, och inte minst de av gåsört dominerade områdena framträder tydligt i gräsmarkerna. I området återfinns även ett starkt bestånd av salepsrot. Arten missgynnas av hårt bete av exempelvis får, medan hästbete, särskilt sent sådant, kan gynna arten genom att det motverkar igenväxning. Arten återfinns på torrare ogödslade ängar.

I de betade områdena i norr (10a-c) återfanns dessutom brudsporre, flockarun, skogsklocka, kärrknipprot, ormtunga, stenfrö, ängsskära, puktörne, slankstarr, blåklocka, brunört, ängssvingel, åkertistel, stenbär, björnbär, venarter, krustistel, jordtistel, kärringtand, småborre, strandlysing, vitklöver och gråfibbla. Däremot saknades de mest utpräglade torrängsväxterna från kantområdena av område 6a:s östra del.

Område 10c betas avsevärt mer intensivt än 10a-b. I område 10a återfinns reservatets kända population av honungsblomster. Det är en konkurrenssvag art som lätt kan slås ut av exempelvis älggräs eller högvuxna graminoider. Område 10b har en hög andel buskar av framför allt björk och hassel. Enstaka

2007-12-18

511-2143-03

hasselbuketter har imponerande omfång. Variationen i betesintensitet är intressant faktor i upprätthållandet av en mark med varierad flora och fauna och olika igenväxningsstadier.

De kärlväxter och fjärilar som återfinns på rödlistan eller som signalerar höga naturvärden och som återfunnits inom reservatet finns framför allt i område 6a-b och 10 a-c med omgivning (t.ex. vädnetfjäril har även återfunnits i område 8 och 9). Dessa områden är därför särskilt värdefulla för dessa artgrupper. Arterna finns angivna i bilaga 5. De har alla sina specifika krav på omgivningen, och vad beträffar fjärlarna har de ofta stränga krav på någon viss värdväxt, som i sig kanske inte är hotad eller ovanlig, men som blir väldigt viktig i just dessa marker indirekt.

Ett intressant exempel är den svartfläckiga blåvingen, som inte bara är beroende av värdväxten, som kan vara antingen timjan eller kungsmynta, utan den är även beroende av den konkurrenssvaga myrarten hedrödmyra. Denna myra tar med sig larven till boet där den utvecklas till fjäril. Hedrödmyran är i sin tur beroende av hög ljusinstrålning, d.v.s. kortvuxen eller betad vegetation, och avståndet till fjärlens värdväxt får alltså inte vara mer än några meter. Så avancerad planering av vegetationen är omöjlig, men i planeringen kan man få till de strukturer som ger förutsättningar för rätt förhållanden på så pass många platser att arterna fortlever.

Trots att de olika arterna har olika krav på omgivningen finns även tydliga gemensamma nämnare. Flertalet är känsliga för gödsling. De flesta kräver någon slags hävd, men inte allt för hårt sådant och åtminstone inte på hela arealen. Häst- och nötbete är därför att föredra framför får eller getter, och betet får gärna vara sent på säsongen. Sen slåtter, slåtter vart annat år, eller avbränning med några års mellanrum skulle kunna tänkas vara ännu mer gynnsam hävd för fjärlsfaunan. Buskar och brynmiljöer har också en central roll för fjärlsfaunan. Dock får inte igenväxningen gå alltför långt, vare sig med buskar eller högvuxna gräs.

Ytterligare beskrivningar på delområdesnivå finns i kapitel 4.2.

2007-12-18

511-2143-03

4.2. Skötselplan med mål och åtgärder

Skötselområde 1 (115,4 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 1a innehåller, särskilt i sydost, en spännande blandning av olika lövträd. Där står relativt fuktigt och tydligt gruppställt (vres?) alm, sälg, ask, björk och enstaka rönnar och nån vildapel. Älggräs, violer, tuvtåtel, blååtel, majbräken, tvåblad, femfingerört, skogsstarr och besksöta återfinns i fältskiktet.

Skötselområde 1b-c är ädellövskog och ekdominerad skog som beskrivs väl i kapitel 4.1.1.

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000). I skötselområde 1 är ädellövskogar av

9020 79 ha

9080 12 ha

91E0 4,6 ha

vanligast men även:

9160 1,6 ha

7230 0,9 ha

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

Ädellövskog och där den dominerar, lindskog med höga naturvärden ska utgöra huvuddel av området.

* Mål för prioriterade arter, t ex signalarter och rödlistade arter.

gulrotshätta, grå kantarell, violfingersvamp, olivbrun spindling m.fl. rödlistade svampar ska finnas kvar och utvecklas i fortlevnadskraftiga bestånd.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Död ved, beskuggning och i viss mån bete är viktiga strukturer och processer för vilka lämpliga målnivåer bör tas fram.

Åtgärder:

1a - Inga åtgärder sånär som på att det beräknas ingå i betesfålla. Huggningar och röjningar bör definitivt undvikas i områdets sydöstra del. I övrigt kan en del röjning behövas för betesdjuren.

1b-c – Inga särskilda åtgärder inom 10-årsperioden. Om läget uppstår bör området betas och kan då röjas något. Dock är möjligheten till större luckhuggningar begränsad. Prioritet låg.

Skötselområde 2 (42,1 ha)

2007-12-18

511-2143-03

Beskrivning:

Skötselområde 2a

Den största skillnaden gentemot område 1 är områdets struktur. Träden är i högre grad spärrgreniga vilket tyder på att de växt upp i en öppnare omgivning. Dominansen av ek är mer påtaglig och hasseln står mer buckettställd. Förutom de arter som nämnts under 1-4 återfanns även rönn, fågelbär, vårärt, slätterblomma, brudbröd, lungört, sårläka, blodnäva, korallrot och örnbräken. I sydöst avtar ekens dominans utan att strukturen förändras. Fuktigare områden med björk eller ek återfinns också. Även här finns höga strukturella värden med död ved o.dyl. Akleja, hirsstarr, blåtåtel, vide, ängsruta, brudsporre m.m. växer under träden.

Skötselområde 2b är utvecklingsmark. Norra och mellersta delen av delområdet är nyligen avverkade med fler överståndare lämnade i mellersta delen. Sydändan av området har fler år på nacken, men är ändå att betrakta som utvecklingsmark i dagsläget.

Skötselområde 2c har i grunden samma struktur som 2a. Dock hotar graninväxning allvarligt de spärrgreniga ekarna i området.

Skötselområde 2d-e består av mer eller mindre rena planterade tallbestånd av örttyp. Piprör, gulvial, tistel och nattviol hör till de arter som återfanns i område 2d, som också är den ljusaste och fuktigaste biten i delområdet.

Skötselområde 2f är planterad gran utan fältskikt.

Skötselområde 2g beskrivs av kapitel 4.1.1

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

9160 25 ha är vanligast
men även
9020 9,2 ha
9080 0,3 ha
förekommer.

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

Ek-hasselskog ska dominera området. Fälthälsa men även svamp- och lavflora är här viktigt. Målnivåer bör tas fram.

2007-12-18

511-2143-03

* Mål för prioriterade arter, t ex signalarter och rödlistade arter.

Gaffelrisk, brunluddig roting, kremlavaxskivling, luktvaxskivling m.fl. hotade arter ska finnas kvar och utvecklas i fortlevnadskraftiga bestånd. Målnivåer bör tas fram.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Bete, grov död ved och ljusinsläpp är viktiga strukturer och processer för vilka lämpliga målnivåer bör tas fram.

Åtgärder:

2a - Området bör skötas så att befintliga grova och spärrgreniga träd överlever (frihuggning kring träden) samt så att området även fortsättningsvis håller grova hasselbuketter. Bete prioriteras i området. Prioritet medel-hög

2b – Ingen åtgärd. Om området betas kan dock röjning för att skapa luckor bli aktuellt.

2c – Granen avverkas. Om någon eller flera ekar bedöms chockas allt för mycket om all gran tas bort kan granen kring dessa tas bort successivt under en 5-10-årsperiod. Efter detta kan området införlivas i område 2a. Prioritet hög!

2d-e – Tallen kan tas bort succesivt, t.ex. i samband med husbehovsvedhuggning. Prioritet låg.

2f - Granen avverkas och granföryngring i området och omgivande mark röjs undan. Området inkorporeras sedan i område 2b. Prioritet låg

2g –Området sköts för att bevara och utveckla grova och spärrgreniga ädellövträd, gärna med ett underbestånd av hassel. Bete prioriteras i detta område. Prioritet medel.

Skötselområde 3 (3,7 ha)

Beskrivning:

Området är ett hässle. Markfloran beskrivs i kapitel 4.1.1.

2007-12-18

511-2143-03

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

9020 3,3 ha

9160 0,4 ha

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

Området ska fortsätta vara och utvecklas som hässle med den flora och fauna som hör till denna biotop. Målnivåer bör tas fram.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Bete är en förutsättning för att på lång sikt klara värdena. Död hassel i bucketterna är också viktigt, och målnivåer bör tas fram.

Åtgärder:

Området har idag många av de kvaliteter som finns hos riktigt fina hässlen.

Området bör skötas så att befintliga grova och spärrgreniga träd överlever

(frihuggning kring träden) samt så att området även fortsättningsvis håller grova hasselbuketter. Bete prioriteras i området. Prioritet medel-hög

Skötselområde 4 (16,3 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 4a och 4c

Betade skogsmarker som beskrivs i övrigt i kapitel 4.1.1. För stor del ges miljöersättning för skogsbete.

Skötselområde 4b

4b är en granplantering.

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

9020 7,5 ha

9080 4,4 ha

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Området bör ha en gles karaktär och betas, gärna med fortsatt skogsbetesstödd. Målnivåer bör tas fram.

2007-12-18

511-2143-03

Åtgärder:

4a+c – Området betas idag och är i hög omfattning att betrakta som utvecklingsmark. Luckhuggning i hasselsnåren är nödvändigt för att ge grässvål och intressant struktur för rödlistade arter. Även andra områden med tät ungskog bör luckhuggas något. Prioritet medel

4b – Granen avverkas och granföryngring i området och omgivande mark röjs undan. Området inkorporeras sedan i område 4a. Prioritet låg.

Skötselområde 5 (6,8 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 5a-c samt 5h-l är i relativt sen tid övergivna mindre åkrar och betesmarker, där träd och buskar ännu inte kommit in på ett avgörande vis. De är inte de allra värdefullaste lokalerna i reservatet, men har ändå en mycket viktig roll att fylla, inte minst som marker för fjärilsfaunan. Floran består mest av ängssyra, gulmåra, smällglim, blåklocka, rödklint, vicker, röllika, hundäxing, åkervinda, baldersbrå, brännässla och så graminoider förstås. Men även ängsvädd, smultron, smörboll har återfunnits här.

Område 5d-g är våtmarker som domineras av högvuxna gräs, halvgräs och örter. Här finns hirsstarr, krissla, älggräs, blåtåtel, vitmåra, vicker, rörflen, vasstarr, strandlysing, ängsull och svärdsilja. De har börjat växa igen med björk och vide.

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

6410 0,2 ha

6430 0,6 ha

7140 0,6 ha

7230 0,3 ha

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning. Även 6210 bör kunna utvecklas inom området.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Skötselområdet har störst betydelse som luckor i mosaiken, och bör inte växa igen till skogsmark. Dock har de betydelse som igenväxningsbiotop på kort sikt. Skötselområdet ska till 95% bestå av öppen mark eller vegetation av buskstorlek. Bärande buskar skyddas särskilt.

2007-12-18

511-2143-03

Åtgärder:

Områdena får slåttas eller betas. Om inte tillåts områdena växa igen under upp till 10 år framöver för att utgöra mark åt de arter som är beroende av en igenväxningssuccession. Se även friluftsliv nedan.

Skötselområde 6 (10,6 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 6a-b Fuktängar och gräsmarker som beskrivs utförligt i kapitel 4.1.2.

Område 6c-e utgörs av ett antal fuktängar dominerade av älvväxing och/eller blåtåtel tillsammans med topplösa, starr, gåsört, vitmåra, blodrot och ölandstok. Två av områdena kantas av tall, vilken sprider sig in i våtmarken. Där har dessutom viss plantering av tall skett. Från område 6c finns den rödlistade salepsroten rapporterad.

Områdena 6f-h är en grupp igenväxande fuktigare ängsmarktyper med höga floristiska värden. Blåtåtel dominerar, och det finns även tuvtåtel, älvväxing, slankstarr och andra starrarter, samt krissla, strätta, rödkämpe, rödklint, liljekonvalj och blodrot. Men här finns även gott om den för vädnnätfjärilen så viktiga ängsvädden samt kärknippot, brudsporre och säkert ytterligare orkidéarter.

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

6210 2,9 ha

6410 2,0 ha

6430 2,8 ha

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

Fjärilar utgör tillsammans med fältflora såsom orkideer prioriterade grupper i skötselområdet. Mål bör tas fram.

* Mål för prioriterade arter, t ex signalarter och rödlistade arter.

Vädnnätfjäril och salepsrot bör få särskilda mål uppställda. Åtminstone vädnnätfjärilen bör ha detta samordnat med åtgärdsprogram för hela Mittlandsskogen.

2007-12-18

511-2143-03

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Fortsatt öppethållande är centralt för områdets fauna och flora. Slåtterhävd/
/efterbete är nödvändigt för att få detta att fungera på lång sikt. Området ska till
minst 90% vara befriat från träd och buskar.

Åtgärder:

6a-b – De värdefulla torrare markerna trängs inte minst av igenväxning från omkringliggande skogar. Områdena öppnas upp försiktigt genom att buskar och träd i och 5 meter runt om områdena glesas ut. Områdena ska slåttas sent på säsongen. Alternativt kan de slåttas vartannat eller vart tredje år, eller brännas. Eventuellt efterbete anpassas efter salesrotens behov (se ovan). Buskar i murar mellan de öppna ytorna kan tas bort, sånär som på den större dungen mitt i området. Det är lämpligt att delar av område 10 a-b och/eller 6a lämnas utan slåtter och bete fram till 1/9 varje år. Fållindelning ger möjlighet att variera datumet för påsläpp. Prioritet hög. Bränning i naturvårdande syfte kan komma att bli aktuellt i området.

6c-e – Ung tall som växer i fuktängarna röjs undan. Äldre omkringgivande tallar tas bort successivt, t.ex. i samband med husbehovsvedhuggning. Områdena slåttas sent på säsongen. Prioritet medel-hög.

6f-h– Områdena öppnas upp försiktigt genom att buskar och träd i och 5 meter runt om områdena glesas ut. Detta sker endast under förutsättning att det kan utföras då marken är rejält tjälad. Områdena slåttas därefter. Prioritet medel.

Skötselområde 7 (3,8 ha)

Beskrivning:

Områdena i skötselområde 7a-g samt i-j är torrängar i igenväxningsstadiet och blååteldominerade fuktängar. Här återfinns blodnäva, ängshavre, gulmåra, småborre, stor blåklocka, väddklint, vänderot, rödklöver, smultron, johannesört och kungsmynta. Igenväxande framför allt med ask, en och hassel. 7j innehåller en särskilt stark population av skogsklocka. Vissa av ytorna är fuktigare och hyser då mer fuktälskande arter. De båda områden som ligger i anslutning till delområde 4a betas idag och har därmed en lite annorlunda flora (jfr 10c).

Skötselområde 7h Området kring fornborgen har tidigare röjts för att åskådliggöra denna. Idag växer sly vilket gör det svårt att återfinna borgen. I norr och i öster växer särskilt täta bestånd av framför allt lind. Den mer centrala marken liknar floristiskt den som beskrivs under övriga delområden.

2007-12-18

511-2143-03

Kvalitetsmål:

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

6210 2,0 ha

6410 0,3 ha

6430 0,3 ha

- Angivna arealer natura 2000-habitat ska bibehållas och helst öka i omfattning.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

Fjärilsfaunan är viktig inom området. Målnivåer bör tas fram.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Det bör vara öppet eller tidig igenväxningssuccession i hela skötselområdet.

Målet är att minst 95% av området ska bestå av öppen mark eller mark med vegetation i buskstorlek. Gränsen mot skogen bör ha ett tydligt bryn. Bärande buskar prioriteras.

Åtgärder:

7a-g och i-j – Området öppnas upp försiktigt genom att vissa av de uppkomna buskarna röjs bort. Bryn är viktiga att spara, inte minst vid förekomst av skogsklocka. Även utvidgning av vissa områden kan vara aktuellt. Slätter eller sent bete därefter lämpligt. Prioritet låg till hög.

Område 7h öppnas upp. I områdets centrala delar lämnas enstaka buskar och ungträd. De tätare områdena i norr och öster har lägre prioritet, och det räcker med att luckor tas upp. All röjning i området görs i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöexpertis. Efter röjning ska området betas. Om inget bete går att få till stånd ska endast smärre utglesningar ske. Bete prioriteras i detta område. Prioritet hög.

Se även friluftsliv.

Skötselområde 8 (6,0 ha)

Beskrivning:

Område 8a består av ett kärr som helt domineras av högvuxna graminoider där vasstarr, trådstarr och ag dominerar. Inte alltför långt från strandkanten återfanns även bl.a. vattenmåra, topplösa, strandlysing, vide slån, hägg, kabbeleka, älggräs, grönstarr och ängsull. Kärret kantas av lågvuxen björksumpskog.

Skötselområde 8b är rika fastmattekärr och ängar som innehåller ett vitt spektrum av arter. Bland dominerande arter återfanns bl.a. tistlar, krissla, kirskål, björnbrodd, hundstarr, kärrknipprot, brudsporre, tussilago, prästkraze, stallört, rölrika, rödklint, timotej, nejlikor, svartkämpe, orkidéer av olika slag, hundäxing,

2007-12-18

511-2143-03

stor blåkllocka, gulvial, skogsklöver, gullviva, åkervädd, smällglim, kråklöver, ängssyra, smörblomma, rödklint, backklöver, vicker, femfingerört, johannesört, gulluzern, ängsgröe, maskros, backlök, knylhavre och kummin. Bastardsvärmare och en mängd andra fjärilar finns i området. De högsta naturvärdena återfanns i en remsa längs strandlinjen i nordost samt i de nordligare två tredjedelarna av område 8b.

Kvalitetsmål:

Skötselområdet ingår i Natura 2000-området Lenstad. Därmed bör skötselplan och bevarandeplan jämkas samman.

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

6210 1,6 ha

6410 0,4 ha

7210 0,2 ha

7230 3,0 ha

- Den totala arealen natura 2000-habitat skall bibehållas och på sikt helst öka till att omfatta hela skötselområdet.

- Arealen kalkkärr med Gotlandsag får minska endast om den minskar till förmån för övriga Natura 2000-habitat. Övriga ovan angivna habitat skall bibehålla sin areal eller öka.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

- Skötselområdet skal upprätthålla ett habitat lämpligt för vädnnätfjärilens överlevnad och fortplantning. Målnivåer bör tas fram.

- Fältflora/orkidéer bör få uppföljningsbara mål.

* Mål för prioriterade arter, t ex signalarter och rödlistade arter.

Mål för vädnnätfjärilen samordnas med åtgärdsprogrammet.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Området skall hållas öppet, företrädesvis genom slåtter, men kanske även bete. Det ska till minst 90% vara befriat från träd och buskar.

Åtgärder:

8a - Bete och eller slåtter krävs för att hålla tillbaka igenväxning. Eventuell maskinslåtter utförs på ett sådant sätt att marken inte tar onödig skada.

8b - Området slåttas sent på säsongen. Buskar i kantzon mot 8a glesas ut. Eventuell viltåker får anläggas söder om muren, d.v.s. i nedre tredjedelen av skötselområde 8b.

Skötselområde 9 (3,3 ha)

2007-12-18

511-2143-03

Beskrivning:

Område 9 består i norra delen av ett kärr som helt domineras av högvuxna graminider där vasstarr, trådstarr och ag dominerar. Inte alltför långt från strandkanten återfanns även bl.a. vattenmåra, topplösa, strandlysing, vide slån, hägg, kabbeleka, älggräs, grönstarr och ängsull. Kring kärret, samt i ett drag längre söderut med en bård av björksumpskog har kärret en fastare botten och mer kortvuxen flora. Delar av detta område har mycket stark population av kärrknipprot, men det finns även ängsruta, krissla, blååtåtel, älväxing, hirsstarr, gåsört, mossnycklar, flugblomster, smalfräken, gulmåra, kärrtistel, ängsull, gulluzern och en mängd gräs, halvgräs och buskar. Denna del, och då särskilt den del som omger det våtare kärret är ett mycket värdefullt våtmarksområde.

Kvalitetsmål:

Skötselområdet ingår i Natura 2000-området Lenstad. Därmed bör skötselplan och bevarandeplan jämkas samman.

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

7210 0,6 ha

7230 2,4 ha

9080 0,3 ha

- Den totala arealen natura 2000-habitat skall bibehållas och på sikt helst öka till att omfatta hela skötselområdet.

- Arealen kalkkärr med Gotlandsag får minska endast om den minskar till förmån för rikkärr. Övriga habitat skall bibehålla sin areal eller öka.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

- Skötselområdet skal upprätthålla ett habitat lämpligt för vädndätfjärilens överlevnad och fortplantning. Målnivåer bör tas fram.

* Mål för prioriterade arter, t ex signalarter och rödlistade arter.

Ängsvädd, kärrknipprot och flugblomster ska finnas i fortlevnadskraftiga bestånd. Samordnas även med åtgärdsprogram för vädndätfjäril.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl.

Öppet kärr på huvuddelen av området. För detta krävs slåtter eller bete. Det skall till minst 90% vara befriat från träd och buskar. Agen och buskarna får inte öka på bekostnad av rikkärret.

2007-12-18

511-2143-03

Åtgärder:

I område 9 finns risk för igenväxning av det värdefulla rikkärret som trängs dels från agen från det fuktigare området, men i än högre grad från omgivande skogsmark. Områdena öppnas upp försiktigt genom att buskar och träd i och 5 meter runt om områdena glesas ut. Detta sker endast under förutsättning att det kan utföras då marken är rejält tjälad eller torr. Även agen bör förhindras att breda ut sig ut från kärret. Återkommande kontroll av vegetationens utveckling i detta område är nödvändig. Prioritet medel.

Område 9 får betas sent under säsongen tillsammans med område 1a. Prioritet medel.

Skötselområde 10 (21,2 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 10 a-c Betesmarker som beskrivs utförligt i kapitel 4.1.2.

Markskiktet i **område 10d** liknar det i område 10c. I söder och väster står dock ett glest bestånd av ek med enstaka buskar av hassel, hagtorn och ros. Här kompletteras markfloran också av rödkämpe, tusensköna och vispstarr. I västra delen finns också hallon, svärdsilja, strandlysing och tågarter. Ekarna i östra delen är också avsevärt äldre och grövre än de i söder.

Område 10e är en mer öppen mark, med flora liknande den i område 10c, dock något fuktigare.

Kvalitetsmål:

Skötselområdet ingår i Natura 2000-området Lenstad. Därmed bör skötselplan och bevarandeplan jämkas samman. Det uppstår dessutom miljöersättning och Åtagandeplaner bör således även anpassas.

* Mål för prioriterade naturtyper och vegetationstyper (habitat enligt Natura 2000).

6210 2,7 ha

6410 10,3 ha och

6430 2,3 ha dominerar

men även:

7230 0,3 ha

9020 1,2 ha och

9080 0,5 ha förekommer

- Arealen av olika Natura 2000-habitat ska bibehållas eller, vad gäller de öppna habitat, gärna öka inom skötselområdet.

* Mål för prioriterade växt- och djursamhällen.

2007-12-18

511-2143-03

- Skötselområdet skal upprätthålla ett habitat lämpligt för väddnätfjärilens överlevnad och fortplantning. Lämpliga målnivåer för fjärilsarter och fältflora bör tas fram

* Mål för prioriterade arter, t ex signalarter och rödlistade arter. Väddnätfjäril och honungsblomster bör få målnivåer.

* Mål för prioriterade landskapselement, strukturer, substrat o dyl. Markerna ska hållas öppna med hjälp av bl.a. bete eller slåtter. Enskilda träd och dungar bör förekomma. Målnivåer bör tas fram.

Åtgärder:

Område 10a-c fortsätter betas med nuvarande betesintensitet, d.v.s. hög i område 10c och lägre i 10a-b. Om högvuxna gräs och örter i alltför stor utsträckning tar över i område 10a bör området slåttas innan bete. Inget bete tillåts i skötselområde 10 a-b innan juli månad. Om det behövs för att skydda särskilda floristiska hotspots även efter betespåsläpp stängslas dessa bort tills fröningen är färdig. Det är lämpligt att delar av område 10 a-b och/eller 6a lämnas utan slåtter och bete fram till 1/9 varje år. Fällindelning ger möjlighet att variera datumet för påsläpp. Om bete inte kan ordnas är sen slåtter ett fullgott alternativ i området.

Inom område med miljöersättning röjs träd och buskar undan i den grad som krävs för att tillgodogöra sig ersättningen. Särskild hänsyn ska tas till de allra omfångsrikaste hasselbuketterna. Utöver detta skall inga ytterligare träd eller buskar röjas. Om det krävs för att gynna väddnätfjärilen skall åtgärdsplan anpassas i samband med utarbetande av bevarandeplan för Natura 2000-området.

10d-e

Lövträd grövre än 20cm i brösthöjd får endast avverkas i undantagsfall, och då med Naturvårdsförvaltningens tillstånd.

De grova träden i östra delen av område 10d skall hållas väl fria från uppväxande sly eller konkurrerande stammar. Fortsatt bete i området är effektivaste sättet att uppnå detta. Prioritet låg.

Fortsatt bete i områdena behövs i hela skötselområdet. Bränning för att gynna naturvärdena kan bli aktuellt i skötselområdet. Prioritet medel.

4.1 Skötselområde 11 (0,9 ha)

Beskrivning:

Området består av delar av två murkantade vägar.

Kvalitetsmål:

2007-12-18

511-2143-03

Vägarna ska vara framkomliga för markägare och naturvårdsförvaltning samt för besökare till fots, cykel eller häst.

Åtgärder:

Inga restriktioner mot att träd och buskar mellan murarna på var sida om vägen avverkas och tas om hand av respektive markägare. Vägarna får underhållas så att de bibehåller sitt skick. Se även Friluftsliv.

Skötselområde 12 (7,0 ha)

Beskrivning:

Sju åkrar inom reservatet som brukas aktivt som åker eller vall.

Kvalitetsmål:

Markerna ska behållas öppna.

Åtgärder:

Bruket av jordbruksmark berörs endast indirekt av reservatsbeslutet. Om jordbruket upphör ska marken behandlas enligt beskrivning för skötselområde 5. Träd i murarna mellan åkrarna i område 12b respektive 12d får tas bort av brukarna utan särskilt tillstånd från naturvårdsförvaltningen.

5. Bränder och brandbekämpning

Brand anses i huvudsak vara negativt för de befintliga värdena i reservatet. Undantag kan vara kontrollerade bränningar i samband med skötselåtgärder för att öppna upp området eller för att förbättra markstatusen på den öppna marken.

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet i samråd med reservatsförvaltningen så att naturvärdena (ex jätteekar, känslig flora) inte skadas.

Eftersläckning och bevakning

A (Om naturvårdsfonden äger marken). Reservatsförvaltningen ansvarar för eftersläckning och bevakning.

B (Vid inträngsersättning). Markägaren är enligt lag skyldig att utföra eftersläckning och bevakning. Om så inte sker kan räddningstjänsten utföra eftersläckning men markägaren får då stå för kostnaderna för detta. Reservatsförvaltningen tar ändå ansvaret för släckningsarbetet i samråd med markägaren.

2007-12-18

511-2143-03

C (Om intrångsersättning för skogen inte har utgått). Markägaren är enligt lag skyldig att utföra eftersläckning och bevakning. Om så inte sker kan räddningstjänsten utföra eftersläckning och bevakning men markägaren får då stå för kostnaderna för detta.

Vatten för släckningsarbete bör inte tas från vattendrag om vattennivån är sådan att det riskerar att torka ut eller att skador sker på annat sätt.

Åtgärd efter brand:

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden.

6. Jakt

Rätten till jakt inskränks inte av reservatsbildningen.

7. Friluftsliv och turism

Området antas få medelhögt besöksstryck, främst p.g.a. Mörbylångaleden och Lenstads fornborg.

Mål för friluftslivet:

- * Minst två välplacerade och väl underhållna informationstavlor ska finnas uppsatta.

- * Parkeringsmöjlighet för minst fem bilar ska finnas i närheten av reservatet.

- * Information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.

- * Reservatets gränser ska vara tydligt markerade.

- * Led för transport till fots, med terrängcykel, terränggående barnvagn eller till häst ska finnas mellan parkeringsplatsen och Lenstad fornborg.

Åtgärder:

Parkering anläggs i sydänden av ledavsnittet (i Lenstad) där den samordnas med parkering för Lenstad mosse samt eventuellt Mittlandsleden. Från Mörbylångaleden vid skötselområde 5l dras en vandringsled längs befintlig körväg till Lenstads fornborg (område 7h). Slinga tillbaks längs annan sträckning bör tas fram. Trafik leds huvudsakligen in i reservatet söderifrån, från Lenstad by, men informationsskylt om reservatet placeras även vid norra reservatsingången längs Mörbylångaleden.

8. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

8.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltningens åtgärder dokumenteras i databas (SIDOS). Markägares åtgärder i samband med djurhållning rapporteras årligen till naturvårdsförvaltningen.

8.2 Biologisk dokumentation och inventeringar

Ytterligare inventeringar är generellt sett välkomna och bör meddelas Länsstyrelsen. Inventeringar i egen regi kan bli aktuellt, särskilt i samband med hävd eller andra skötselåtgärder.

8.3 Uppföljning av kvalitetsmål

Natura 2000-habitat kan följas upp med minst tioåriga intervall. Samtidigt kan kvalitetsmål för exempelvis öppenhet och hävd följas upp. För övriga kvalitetsmål krävs först att lämpliga målnivåer tas fram. Detta bör ske inom en tioårsperiod, och följs därefter upp på lämpligt sätt.

9. Kostnader och finansiering

Markägaren/brukaren svarar för kostnader i samband med åkerbruk, ängsbruk och betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel, uttransport av gagnvirke (skötselområde 11-12 samt eventuella uttag av husbehovsved enligt avtal) samt underhåll av befintliga brukningsvägar.

Gallring, röjning och övrig skötsel av träd- och buskskiktet, stängselmaterial, uppförande och underhåll av anordningar för friluftslivet, framställning och utplacering av informationsskyltar, utmärkning av reservatets gräns, tillsyn och uppföljning bekostas av staten. Gagnvirke som utfaller vid sådana åtgärder tillfaller Naturvårdsförvaltningen.

2007-12-18

511-2143-03

BILAGA 3.1

**Skötselplanekarta
NATURRESERVATET**

Tillhör Länsstyrelsens beslut dnr 231-
Utdrag ur digital ekonomisk karta

Gräns för naturreservat
Gräns för skötselområde
Skötselområde

Skala 1:10 000

BILAGA 3.2

Vegetationskarta
NATURRESERVATET

Tillhör Länsstyrelsens beslut dnr 231-
Utdrag ur digital ekonomisk karta

Gräns för naturreservat
Gräns för vegetationstyp
Vegetationstyper

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BILAGA 3

27 (27)

2007-12-18

511-2143-03

bilaga 3:3